

I det sjette Møde 1920—21 holdt Dr. I. C. Krebs Foredrag om sin Rejse i det nordlige Mongoli. Lyshilleder. Derefter gav Forfatter Knud Rasmussen Oversigt over Planen til V Thule-Ekspedition til Centraleskimoerne 1921—23.

I Raadsmødet den 15. April 1921 vedtoges det at udnævne fhv. Sekretær ved Sällskapet för Antropologi och Geografi i Stockholm, Professor Gunnar Andersson til korresponderende Medlem af Selskabet. Endvidere vedtoges det, at Selskabets Sekretær, Professor O. Olufsen, der personlig havde modtaget Indbydelse til 100 Aars Jubilæumsfesten for »La Société de Géographie« i Paris, 4.—7. Juli 1921, ved denne Lejlighed skulde repræsentere Det kgl. danske geografiske Selskab.

Paa Generalforsamlingen den 26. April 1921 genvalgtes de efter Tur fratrædende Medlemmer af

Raadet: Professor V. Schmidt, Grosserer M. L. Frimodt, Kammerherre P. E. Müller, Kaptajn D. Bruun, Oberst M. J. Sand. Kaptajn, Direktør C. Ryder, Professor O. B. Bøggild, Professor C. H. Ostfeld, Afdelingschef, Cand. mag. la Cour, Professor Ad. Jensen, Professor M. Knudsen og Direktør A. O. Andersen.

I Raadsmødet den 20. Maj 1921 genvalgtes Professor V. Schmidt og Grosserer M. L. Frimodt, til Medlemmer af Bestyrelsen, og det vedtoges at tildele Kaptajn Godfred Hansen, Magister Morten P. Porsild og Peter Freuchen Selskabets »Egede Medaille«. Endvidere vedtoges det at udnævne fhv. Professor ved Harvard University W. M. Davis i New York til Æresmedlem og Dr. phil. Hans Reusch, Direktør for Norges geologiske Undersøgelser, til korresponderende Medlem af Selskabet.

Palembang By i Syd-Sumatra.

Dens Nutid og Fremtid.

Af

H. Birket-Smith.

Med 12 Fotografier.

Almindelig Oversigt.

Palembang, Hovedstaden i Residentskabet af samme Navn, ligger paa Sumatras Østkyst paa 3° sydlig Bredde og 104° 45' østlig Længde, 90 Kilometer fra Havet, strækkende sig ud paa begge Bredder af Sumatras største Flod »Musi«, som ved Palembang har en Bredde af ikke mindre end 800 Meter og en Dybde af 18 Meter.

Befolkningen er ret blandet og bestod i 1919 af 674 Europæere, 7850 Kinesere, 2500 Arabere og 55,000 Malejere.

Palembang, — Ordet er afledet af det malejiske mēlimbang α : søge efter Guld i Flodsandet, — er en typisk malejisk Handelsby; dertil en gammel By, den omtales allerede i de malejiske Legender, en interessant By, men som alle Byer i Østen forfærdelig snavset.

Som allerede antydet ligger Palembang ved Musifloden, som den kan takke for sin store Be-

tydning som Handelsby, da al Færdsel og Handel indtil for ganske kort Tid siden udelukkende skete langs Musi og dens Bifloder, der tilsammen danner et besejlbart Flodnet, der omspænder hele Residentskabet, som har en Størrelse af 84,700 KM² eller godt dobbelt saa stort som Danmark. Af selve Musifloden, der har en total Længde af 600 KM., og som gennemstrømmer hele Sumatra fra Vest til Øst, er saaledes i den vaade Tid ikke mindre end 350 KM. besejlbare for Floddampere og 550 KM. for de indfødtes Fartøjer, de saakaldte »Sampang«, se Ill. No. 1.

For at kunne forstaa, hvor uhyre meget saadanne Vandveje har at betyde i et Land som Residentskabet Palembang, maá det ikke glemmes, at hele Syd-Sumatras Kyst er anspulet Land, netop dannet af de samme Floder, eet stort Moradsdelta dækket af Mangrovekrat og lavstammet Skov, medens Landet derindenfor er dækket af udstrakte



Flodparti med Floddamp og Sampangs.

Urskove, hvor der, med ganske enkelte Undtagelser, hverken findes Vej eller Sti, saa at al Færdsel af sig selv er henvist til Flodløbene.

Den førnævnte Egenskab som typisk Flodhandelsby har da ogsaa givet Bebyggelsen sit særlige Præg, idet Palembang langs Musi har en Længde af circa 10 Kilometer, medens den maalt vinkelret paa Floden knapt har en Bredde paa 1 KM. Den er gennemskaaret paa Kryds og Tværs af mindre Kanaler, der alle munder ud i Moderfloden, og som er de almindelige Handels- og Samfærdselsveje. Man kan da ogsaa med Rette kalde Musi for Palembangs Hovedgade og alle Smaakanalerne for dens Sidegader. Det er et Østens Venedig, men rigtignok et meget snavset Venedig. (Se Ill. No. 2, 3 og 4).

Her kan passende indskydes en Bemærkning om en Ejendommelighed ved Malejernes Benævnelser paa højre og venstre, som navnlig for Nyankomne ofte giver Anledning til Misforstaaelse.

En Europæer vil nemlig altid regne en Flod fra dens Udspring til dens Udløb. Malejeren derimod, der tilhører en søfarende og erobrende Nation, er trængt ind i Landet fra Havet op ad Floderne, altsaa mod Flodens Løb, og kalder derfor højre, hvad vi kalder venstre og omvendt.

Type og Klædedragt.

Palembangeren, hermed menes udelukkende Beboerne af selve Byen, ikke af Distriktet, hører til den malejisk-polynesiske Race, men er i Tidens Løb blevet stærkt paavirket baade fysisk og i deres nedarvede Sæder og Skikke, den saakaldte »adat«, af fremmede, navnlig da af Javanerne, hvad der har sin Aarsag heri, at det tidligere Sultanat

Palembang allerede i det 16. Aarhundrede blev erobret af det store Hindujavanske Rige Mådjåpait og i lang Tid var et Lydland af dette. Senere, efter at Mådjåpait i det 17. Aarhundrede var gaaet til Grunde, laa Palembang stadig i Krig med Fyrsterne af Bantam paa Javas Vestkyst, indtil Guvernør Raffles i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede gjorde Ende paa Bantam. Denne stærke Føling med Java har naturligvis sat sine dybe Spor. Saaledes er, for blot at nævne et Eksempel, det malejiske i Palembang stærkt isprængt med javanske Ord, og har blandt andet overtaget den typiske javanske å Lyd, hvor Malejerne ellers bruger a.

Deres Udseende er da ogsaa, paa Grund af den stærke Blanding, der har fundet Sted, heller ikke meget forskelligt fra Javanernes, skønt de i Almindelighed er højere og lysere end disse, og ikke har saa udstaaende Kindben.

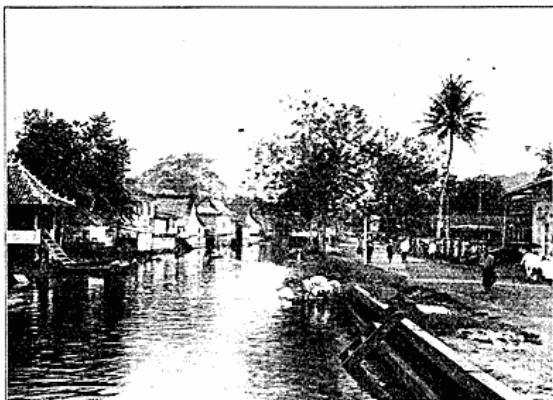
Ogsaa deres Klædedragt staar synligt under javansk Indflydelse.

For Mændenes Vedkommende bestaar denne af en kort Skjorte eller lukket Trøje af blomstret og et Par Bukser af sribet Bomuldstøj, hvorover stedse en Sarong bliver baaret. Paa Hovedet har de erstattet det javanske Hovedklæde med en Kalot af sort eller rødt Fløjl, medens Hadjierne, i Stedet for den hvide Turban, bærer en Kalot af hvidt Lærred ofte prydet med Kniplinger og med en Pul broderet med Guldtraad. Se Ill. Nr. 5 og 6.

Fornemme og rige Folk bærer en hvid Bomuldsvest og en Trøje af Silke gennemvævet med Guldtraad, et Par Silke Bukser og en Silkesarong, der holdes oppe af et Læderbælte med Sølv- eller Staalspænde. Ligesom Javaneren bærer han en



Pælehuse langs Musi.



Kanalparti med Pælehuse.

Kris, der imidlertid ikke stikkes i Bæltet bagtil, som hos Javaneren, men bæres fortil. En anden Forskel er, at Hæftet paa Javanerens Kris altid ligger i Klingens Plan, medens det hos Palembangeren staar vinkelret derpaa.

Kvinderne bærer, i Modsætning til Mændene, en Slags lang Skjorte af mørkeblaat eller blomstret Bomuldstøj og derunder en tærnet eller mønstret Sarong. Paa Hovedet har de uhyre Hatte af flettede Palmeblade, Ill. No. 6. Disse Hatte, der ofte er rigt lakerede og forgyldte, tjener ikke alene til Beskærmning mod Regn og Sol, men gør ogsaa Tjeneste som Slør mod indiskrete Blikke, ihvert Tilfælde hos de gamle og hæslige; de unge og forholdsvis kønne er ikke saa ivrige efter at skjule sig.

Guld-, Sølv- eller Hornørenringe bæres ofte sammen med Armbaand og Ankelringe. Desuden fyldes alle Fingre med tunge Guldringe med uslebne Diamanter, medens Skjorten fortil holdes sammen af et Guldspænde.

Nye og gamle Bygninger.

Palembangernes Huse er for at beskytte dem mod de hyppige Oversvømmelser bygget paa Pæle, Ill. No. 2 og 3. De er for det meste bygget af Træ med Vægge af spaltet Bambus og Tage af tørrede Palmeblade eller Græs. Kun de riges Huse er helt af Træ og ofte forsynede med rige Træudskæringsarbejder, der i Stil har meget til Fælles med Træarbejderne fra Padang paa Sumatras Vestkyst. Stenhuse træffes meget sjældent. Dels er Mursten meget dyrere end Træ, og dels er Træhusene modstandsdygtigere mod de ret talrige mindre Jordrystelser end Stenhuse, der mangler Træhusenes Elasticitet.

Hvad der imidlertid fremfor alt andet bidrager til at give Palembang et fremmedartet Udseende, er de talrige »flydende Huse«, de saakaldte »rakits«, Ill. No. 7, som foruden her i større Mængder kun findes ved Bandjermassin paa Borneo.

De er bygget af Bambus og Planker paa tykke, drivende Træstammer. Det hele er bundet sammen med Tove af Rotan og flyder paa Vandet, tøjret til nedrammede Pæle. En saadan »rakit« bestaar som oftest af tre med hinanden indbyrdes forbundne Flaader, hvoraf da den første mod Floden tjener til Butik, den bagerste som Bolig, medens den mellemste gør Tjeneste som Gaard og Pakhus. Temmelig hyppigt hænder det med Storm og Højvande, at en saadan Bolig river sig løs og driver milevidt ned ad Floden, førend den strander paa Bredden.

Mange af disse Huse er smukt forsynede med sort og rødt Lakarbejde med forgyldte Lister og bidrager i høj Grad til at give Palembang et livligt og malerisk Udseende. Navnlig da om Aftenen, naar Tropenatten har sænket sit fløjlsbløde Mørke ned over Musi, gør alle disse oplyste Huse, der spejler sig i Flodens sorte, hurtigt rindende Vand, medens de utallige, med smaa Lygter forsynede Baade, ustandselig sejler frem og tilbage under Baadførernes monotone, advarende Raab, et uudsletteligt Indtryk paa Iagttageren. Føj saa hertil Millioner af røde, grønne eller blaa Blus, der pludselig, som straalende Blinkfyr, i Brøkdeler af Sekunder tændes og føres op mod Himlen i hvirvlende, flamme-farvede Bundter for som en Regn af Gnister at synke ned igen, slukkes og forsvinde, for atter paany at blusse op og slukkes i det uendelige, denne Ildfluernes sirligt svævende Bryllupsdans over Palmernes Kroner, og man kan maaske gøre sig et



Gadeparti fra Palembang med en af de mange Kanaler.

lille Begreb om Tropenattens Trolddomsmagt over Tilskuerens Sjæl og Sind, en Magt, der aldrig brydes, naar man engang er kommet indenfor dens Tryllering.

Af interessante Bygninger i Palembang skal her blot omtales de vigtigste, nemlig Moskéen, Mesdjiden paa malejisk, Ill. No. 8, det gamle Kraton, de hellige Sultangrave, Ill. No. 9, og det kinesiske Tempel, Ill. No. 10. De ligger alle paa Musi's venstre Bred, idet den højre Bred udelukkende er taget i Besiddelse af Kineserne.

Moskéen, som er bygget i 1740, bestaar af en stor firkantet Sal med Marmorgulv omgivet af Marmor- og Teaksøjler, der tillige bærer det nederste af de tre Tage, som Moskéen er forsynet med.



Den vigtigste Handelsgade i Palembang, den saakaldte 16 Tlir.

Mellemrummene mellem disse Tage er rigt prydet med Korantekster i Guld og rødt. Den fritstaaende Minaret, der er 70 Fod høj, er bygget i 1756; den er ottekantet og har tre Etager, hver med sin rundløbende Balkon. Moskéen var tidligere helt omgivet af en høj Stenmur, som imidlertid af strategiske Grunde er revet ned og erstattet med et almindeligt Jerngitter.

Af det gamle Kraton, der blev bygget i 1780 til Bolig for de Palembangske Sultaner, er der nu kun enkelte Stykker af den tykke Ringmur tilbage. Da Palembang i 1825 kom under direkte hollandsk Styrelse efter et Anslag paa de derboende Hollændere, blev Sultanen og hans Familie landsforvist og Kratonen indrettet til Fæstning. Herom minder et Par gamle Forladekanoner, der endnu pryder Indgangen. Fortet er senere nedlagt som forældet og bruges nu som Kaserne for den herværende Garnison.

I Nordkanten af Palembang ligger de gamle Sultangrave, der af Befolkningen æres som hellige Pladser. Den til venstre paa Fotografiet med det kuppelformede Tag indeholder tre Grave og betragtes som den helligste.

Det kinesiske Tempel udmærker sig navnlig ved sin overordentlige Rigdom paa smukke Lakarbejder i rødt og sort og sin rige Forsyning af Drager, stiliserede Løver og andre Fabeldyr. Tagrygningen viser den egendommelige Svejning, der er saa karakteristisk for de fleste kinesiske Templer.

Foruden disse Bygninger, som ved Siden af historisk ogsaa har arkitektonisk Interesse, ligger der tæt uden for Byen paa »bukit lama« : den gamle Høj, en forfalden Bygning, der blot indeholder en Dyng Jord indrammet af fire Rækker Brædder og dækket af et Lag Mursten, og ved Siden deraf i en Række fire Stendysser. Denne uanselige Bygning er maaske den interessanteste af alle set fra et historisk Synspunkt, da den i Følge Overleveringen indeholder Dzoel Karnains Grav.

Dzoel Karnain, det er »den med to Horn forsynede« var i Følge Koranen en af Allah med guddommelig Magt udstyret Fyrste, der trak Jorden rundt fra Solens Opgang til dens Nedgang for at tugte alle vantro. Af nogle Forskere bliver han identificeret med Aleksander den Store af andre med en ukendt arabisk Fyrste. De malejiske Legender omtaler ham som Stamfader til Fyrsterne paa Malakka, og skulde han i Følge dem paa en af sine Togter være død og begravet i Palembang. De fire Stendysser betegner hans Ledsageres Grave.

Kunstindustri.

Den indfødte Kunstindustri gaar desværre her, som overalt, en langsom Død i Møde som Følge af, at europæiske og japanske Varer mere og mere overstrømmer Markedet og fortrænger den indfødte Industri. Dog er der endnu lidt tilbage.

I første Plads maa da nævnes de berømte Palembangske silke- eller halvsilkevævede Stykker, de saakaldte »kain ikat«, som har laant deres Navn af det malejiske Ord »ikat« at knytte eller binde. Før Vævningen finder Sted bliver nemlig Islætten spændt ud paa en Ramme, og de Steder, der ikke skal farves bliver omviklede med Garn. Traadene bliver dernæst dyppede i Farvestoffet, der for de gode Stykkers Vedkommende altid bestaar af naturlige Plantefarvestoffer, og alt, hvad der ikke er ombundet, bliver farvet. Traadene bliver nu taget

af, de farvede Steder omviklede, og Processen gentages, saa mange Gange, der er Farver i Vævningen.

Da Traadene forandrer Længde hver Gang, de bliver vaade og tørre, siger det sig selv, hvilken uhyre Færdighed og Indsigt, der er nødvendigt for, at det ønskede Mønster senere ved Vævningen skal komme frem. Den ægte Ikatvævning kendes da ogsaa derpaa, at Ret og Vrang er nøjagtig ens og paa, at de forskellige Farver ikke staar skarpt adskilte, men flyder lidt over i hinanden som en naturlig Følge af, at de forskellige Farvestoffer er trængt lidt ind under de ombundne Traade. Disse vævede Stykker, der som oftest udmærker sig ved deres pragtfulde Farver og Mønstre, er tillige hyppigt rigt indvævede med Guldraad og meget kostbare. Det er lykkedes Forfatteren af denne Artikel at erhverve sig enkelte Stykker, der kan maale sig med et hvilket som helst Kunstvæv i Europa.

En anden Kunstindustri, der endnu blomstrer, er den maaske næsten lige saa bekendte palembangske Kniplingsindustri. Palembangeren er Muhammedaner, og hans Døtre bliver som ganske unge lukkede inde og faar ikke Lov til at komme ud igen, førend de er gifte. Da nu, som bekendt, Ledigang er Roden til alt ondt, maa de unge Piger beskæftiges for ikke at faa for mange Griller i Hovedet, og saa bliver de satte til Kniplibrædtet. Da denne Industri saaledes er opstaaet, ikke saa meget for den pekuniære Fordels som for den unge Piges egen Skyld, er Kniplingerne forbavsende billige, og man faar de smukkeste brede haandkniplede Blonder for et halvhundredte Øre pr. Alen. Der kniplies for Resten alle mulige Sorter, noget for enhvers Smag, Blonder, Lagenkanter, Pudevaar, Tasker, Bakkesservietter, Bordløbere og Bordduge, alt føres paa Lager og bliver af gamle Koner bragt rundt ved Dørene til Salg.

For et foretagsomt Firma, der vil bringe disse Kniplinger frem paa det hjemlige Marked, var der sikkert en god Forretning at gøre.

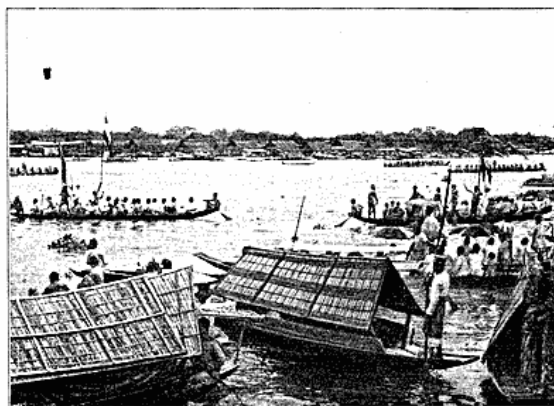
Af mindre Betydning er Elfenbensindustrien. Elefanter findes endnu i ret store Mængder i det indre, og enkelte Indfødte har da lagt sig efter denne lille Industri. Der laves især forskellige Slags udskaarne Knapper, Cigar- og Cigaretrør, Armbaand og da navnlig Rotanstokke med Elfenbenshaandtag, hvad der er en Følge af, at Palembang Omegn er et af de faa Voksesteder for den saakaldte »rotan semambu« det er »Rotan, der er ligesom Bambus«,

som med sine 1 à 1,5 Meter lange, lige Led er særlig egnet til dette Brug.

Næsten forsvunden er derimod Kobbersmedene og Lakarbejderne, hvorfor Palembang tidligere var berømt.

Prægtige udhamrede og cicelerede Kobber- og Messingting kan endnu findes, men de forarbejdes ikke mere. Saaledes blandt andet de berømte palembangske Olielamper.

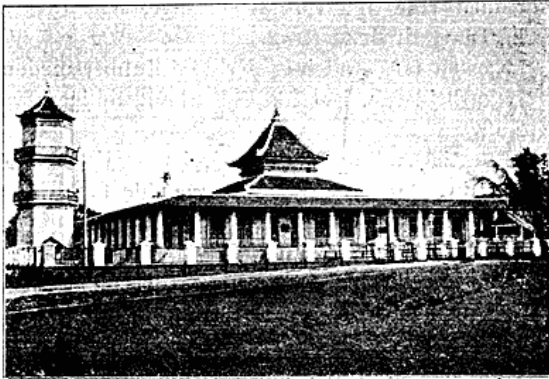
Fra Randen af en, somme Tider mere end 1 Meter i Diameter, højt opdrevet Kobberplade hang fra Næbbene af 4 eller 6 stiliserede Garudaer, Hinduernes hellige Fugl, lange tynde Messingkæder ned, forsynet med alle Slags allegoriske Figurer og endende med Efterligninger af den indiske Frugt



Kaproning paa Musi i Anledning af Dronningens Fødselsdag. I Baggrunden drivende Flodhuse, Rakits.

Mangistan, et af de Indfødte særlig yndet Motiv. Desuden gik der fra Randen af Pladen andre Kæder skraat nedad mod Midten, hvor de bar en Glasbeholder, der fyldtes med Kokosolie og hvori den løse Væge svømmede rundt. Prægtfulde og tydende paa en højtudviklet Kunstsans var de.

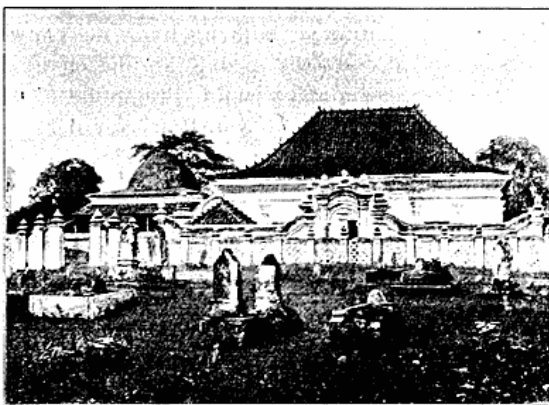
Ogsaa de tidligere smukke Lakarbejder, hvoraf der endnu kan findes Spor i gamle rigt udskaarne og lakerede Skabe, Skaale, Bakker o. s. v., er nu saa godt som forsvundet, og det, der nu præsteres i den Retning, kan langtfra maale sig med de tidligere Arbejder. Denne Kendskab til Lakkunstens Hemmeligheder er sikkert opstaaet ved kinesisk Indflydelse, da mangt og meget tyder paa en allerede tidlig udviklet Handelsforbindelse med Kina og Indvandring af Kinesere. Ogsaa Valget af Emner, saasom stiliserede Blomster og Frugter, og



Moskéen i Palembang.

Genstandens Form kan tyde paa kinesisk Indflydelse, hvorimod den hyppige Anvendelse af Lotusblomsten i alle Skikkelser maaske stammer fra deres hindu-javanske Tid.

Til Slut skal omtales det ret betydelige Baadebyggeri, som finder Sted i Palembang og Syd derfor langs Floderne Ogan og Komering. Det kan naturligvis ikke henregnes under Kunstindustrien, men kan dog bedst som en stor og vigtig Indtægtskilde omtales her. Palembangeren lever jo næsten største Delen af sit Liv paa Vandet, og da Træet er billigt og overalt nær for Haanden, er det intet Under, at Baadebyggeriet har naaet en ganske antagelig Højde. Man ser da ogsaa alle Slags Fartøjer af indfødt Fabrikat lige fra de smaa raat udhuggede og udbrændte Træstammer, der næppe fortjener Navnet af Baad til de store 20 Meter lange rigt udskaarne og malede Pralfartøjer, de saakaldte



I Baggrunden de hellige Sultangrave.
I Forgrunden alm. indfødte Gravsteder.

»pantjalangs«, der bruges ved højtidelige Lejligheder som Gæstebud, Bryllupper, Begravelser og lignende. At komme ind paa selve Fremstillingen vilde her føre for vidt.

Klima og Sundhedstilstand.

Skønt Palembang, som allerede meddelt, ligger omtrent lige under Æquator i en udstrakt Jungle-sump, er Klimaet dog efter Forholdene ret gunstigt. En udpræget Regntid findes naturligvis ikke under disse Breddegrader, det regner hele Aaret igennem mere eller mindre. Den aarlige Gennemsnitsregnmængde for de sidste 40 Aar er 2643 mm, medens den tørreste Maaned er Juni med gennemsnitlig 102 mm, og den vaadeste December med 344 mm. Til Sammenligning kan tjene, at Danmarks aarlige Gennemsnitsnedbør er 730 mm. Den største Nedbør, der er naaet i ét Døgn, er 175 mm. Dagene er ret varme nemlig 27—28° Celsius, hvorimod Temperaturen om Natten synker ned til ca. 20° Celsius, hvad der maa tilskrives Musis Indflydelse paa Temperatursvingningerne. Fugtighedsgraden er naturligvis enorm cirka 80 %, hvorimod Vindstyrkerne gennemgaaende er ret smaa.

Ogsaa Sundhedstilstanden er i det hele taget tilfredsstillende, hvad man paa Forhaand ikke skulde tro var Tilfældet i en saa udpræget Sumpby, og det paa Trods af de indfødtes meget mangelfulde Begreber om Hygiejne. Der er blandt andet ikke den Ting, der nævnes eller tænkes kan, som ikke ganske ugenert bliver deponeret udenfor Husene, eller rettere under dem. Men her kommer Musi atter til Hjælp. Forskellen paa Ebbe og Flod er nemlig, uanset den store Afstand fra Havet, ikke mindre end 3 Meter, saa den kraftige Udskylning, der derved fremkommer 2 Gange om Døgnet fører alle Uregelmæssigheder ud i Musi, hvor der ingen Skade kan gøre, og frelser derfor Byen for mange uhyggelige Epidemier.

Som et Kuriosum kan blandt andet nævnes, at Malaria ikke findes som stedlig Sygdom i Palembang, hvad man ellers skulde antage for givet i Følge dens Beliggenhed. Men de saa berygtede Anophelesmyg kan ikke finde passende Rugepladser for deres Larver under de nysnævnte Forhold, og Palembang er saaledes skaanet for en af Tropernes værste Plager.

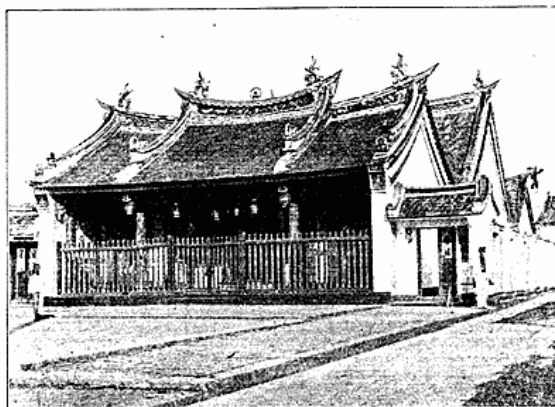
En stor Mangel har Palembang, den har intet Drikkevand undtagen Flodvandet. Boringer fører til intet Resultat. Vandet, som faas derved, er

udrikkeligt, da det er stærkt salt- og petroleums-holdigt. Alle europæiske Huse er derfor forsynet med Cisterner til Opfangning af Regnvandet. Denne store Mangel synes dog i en nær Fremtid at skulle ophæves, da der er Planer oppe om Anlæg af et stort Vandværk for Byen i Forbindelse med et Elektricitetsværk. Vandet skal da pumpes op af Musi og renses først ved Besinkning og dernæst ved Ozonisering, førend det pumpes ud i Ledningerne til Forbrugerne. Vandværket alene er projekteret til at skulle koste 2 Millioner Gylden.

Handel og Industri.

Palembang er Fremtidens By.

Liggende ved Kæmpfloden Musi, der til Palembang er besejlbare for Skibe paa indtil 8000 Tons Størrelse og med et uhyre rigt og indtil Dato kun lidet udnyttet Opland bag sig, har i det sidste Decenium Handelen og Spekulationen kastet sig over Byen, og den er gaaet frem med Kæmpeskridt. Heldigvis har ogsaa den indiske Regering indset, hvilke umaadelige Rigdomme, der her ligger ubenyttede hen, og den har derfor paa alle mulige Maader støttet det private Initiativ, først og fremmest ved at ophjælpe Samferdselsmidlerne, og her er og bliver der stadig præsteret et Kæmpearbejde. Her maa da i første Række nævnes den i 1915 klarkomne 150 Kilometer lange Jernbane til Muara Enim. Anlagt gennem Sump og atter Sump har denne Jernbane kostet Skatte af Penge, men den har ogsaa forbundet Palembang med sit rige Agterland og bidraget meget til Byens hurtige Udvikling. Dette er imidlertid kun Begyndelsen. Allerede nu er man i Færd med at trække den igennem Syd paa til Telok Betong paa Sydspidsen af Sumatra, Hovedstaden i de Lampongske Distrikter, hvor der befinder sig en udmærket Havn med kun 8 Timers Sejlads til Batavia. Af denne Jernbane er allerede Syd fra 10 KM. og Nord fra 100 KM. færdig, endnu mangler cirka 200 KM., som man mener at kunne aabne i 1922, hvorved Palembang bliver direkte forbundet med hele Syd Sumatra, det rige Peberland. Endvidere skal Jernbanen fra Muara Enim føres videre Nord paa gennem de store nyanlagte Kaffe- og Gummiplantager til Djambi, hvorved dette, indtil nu, ganske ukendte og ubenyttede Land med sine enorme rige Petroleums-kilder bliver aabnet for det internationale Samkvem. Men ikke nok hermed. Tusinder af Kilo-



Kinesisk Tempel.

meter udmærkede Veje er anlagt og bliver stedse anlagt, medens gamle bestaaende Veje og Broer bliver forbedrede. I 1919 er der saaledes anvendt ikke mindre end 1,5 Million Gylden til nye Vejanlæg og til Forbedring af gamle. Det er da ogsaa en Fryd at se, hvor Person- og Fragtautobilerne Antal Dag for Dag tillager, saa at de nu kan tælles i hundredevis, medens de for ganske faa Aar siden var ukendte.

Men ogsaa for Skibsfarten gøres der meget.

Palembang er, se Ill. No. 12, forsynet med en udmærket moderne Havn, der stadig bliver udvidet for at kunne tilfredsstille det stedse voksende Krav til Ligge- og Pakhusplads. En stor Ulempe er det imidlertid, at Musi ved sit Udløb i Bankastrædet har dannet en stor Mudderbanke, som Skibene alene ved Flod kan passere. Ogsaa heri bringes der nu Forbedring, idet man er i Færd med at



Fra Basaren i Palembang.



Rottan og Kapok.

mudre denne Banke op, saa at selv dybtgaaende Skibe til alle Tider kan fare ind i Musi.

Jeg skal nu til Slut ganske kort omtale Palembang's vigtigste Indtægtskilder og maa hertil regne Petroleum, Tømmer, Kul, Gummi, Kaffe og Bomuld.

Ikke langt fra Palembang har det rige og store »Bataafsche Petroleum Maatschappij«, som exploiterer saa godt som alle Petroleumskilder i Nederlandsk Indien, i Pladju og Bagus Kuning ladet bygge to Pragtbyer med alle Nutidens Bekvemmeligheder for de mere en 200 Europæere, der er ansat ved Firmaet. Herfra gaar endeløse Rørledninger til alle deres Petroleumskilder, der ligger spredt rundt i hele Residentskabet. Gennem disse Rør bliver den raa Jordolie ved Hjælp af kraftige Pumper pumpet ind til Værkstederne, hvor den bliver omdannet til Belysningspetroleum og Gasolin. Mærkværdig er denne Olies meget store Gasolinindhold, hvad der tidligere betragtedes som et Onde, men nu tværtimod gør den saa meget desto kostbarere. Desuden findes der en stor Installation for Tilberedelse af Smøreolier, som imidlertid ikke sælges, men anvendes til eget Brug. Omsætningen var i 1919 6 Millioner Liter Petroleum og 10 Millioner Liter Gasolin, Tal, der taler for sig selv.

Træhandelen er næsten udelukkende i Hænderne paa »De Vereenigde Indische Bosch Exploitation Maatschappijen«, populært kaldet »Vibem«, der ejer udstrakte Koncessioner over hele Residentskabet.

Træet, fremfor alt det kostbare »onglen«, Sumatras Jerntre, bliver i store Tømmerflader flaaet ned fra Skovene og dels direkte indskibet til Java eller Singapore, dels skaaret til Bjælker og Planker

i det moderne Savskæveri, som Firmaet sidste Aar har aabnet i Karangjar et Par Kilometer fra Palembang.

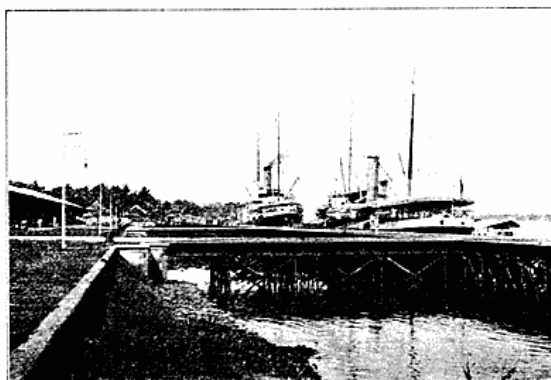
Medens disse to Selskaber er private Institutioner, er Kulminedriften Statens Ejendom.

Tolv Kilometer Syd for Muara Enim og forbundet med denne med en Jernbane, der først sidste Aar er aabnet for Driften, ligger de udstrakte »bukit asem« Kullejer, der stammer fra Pliocentiden. Disse Kullejer ligger ganske tæt ved Overfladen, saa at der ikke er Tale om en egentlig Grubedrift. Saa snart det dækkende Jordlag er fjernet, ligger Kullene frit, hvad der naturligvis bevirker, at Driften bliver billig.

Kullene selv er af udmærket Kvalitet og har en stor Brændselsværdi, men har den Fejl, at en stor Del ved Transporten falder hen til Grus. Kullene, der bliver ladet i specielle Kulvogne, gaar direkte til Kartapati, Jernbanens Endestation ved Palembang, hvor Skibene kan løbe ind og bunkere. Driften er nu oppe paa 30,000 Tons om Maaneden, men skal inden lang Tid bringes op til 50,000.

En anden stor Fremtid for Palembang ligger i de mange Gummi- og Kaffeplantager, som med de bedre Samfærdselsmidler i de sidste Aar er skudte op af Jorden som Paddehatte, men hvoraf de sidste endnu ikke er meget produktive. Som et Kuriosum kan nævnes, at paa Statens Foranledning og under Vejledning af Sagkyndige, er en Del af disse Gummiplantager cooperative Foreninger, dannede af Befolkningen, som derved har dannet sig en ny Indtægtskilde.

Af andre store Firmaer, der driver Handel med Landets Produkter, skal her nævnes »De Borneo-Sumatra Maatschappij« og »De Moluksche Maat-



Fra Havnen i Palembang med Batavia- og Singaporebaaden.

schappij«, som begge foruden med Gummi og Kaffe ogsaa handler med Rotan, Bomuld, Harpiks og andre Skovprodukter.

Desuden ejer Palembang i »De Industrieele« et stort foretagsomt Firma, der ved Siden af Maskinværksted og Skibsbyggeri ogsaa driver en stor Jærn- og Staalhandel foruden en Is- og Lemonadefabrik.

Jeg vil hermed slutte i Haabet om, at den ærede Læser gennem disse spredte Bemærkninger har faaet et, er det ogsaa kun et svagt, Indtryk af Palembangs Topografi og Betydning som Handelsstad og af de store Fremtidsmuligheder, som dette for største Delen endnu jomfruelige Land byder for alle, der vil og tør risikere noget.

Om Mulighederne for permanent Beboelse i de meget tørre Egne i Australien.

Baseret paa Prof. Griffith Taylor's Artikel i „Sydney Morning Herald“, den 15de Januar 1921.

Af

fhv. Direktør Rud. Helms.

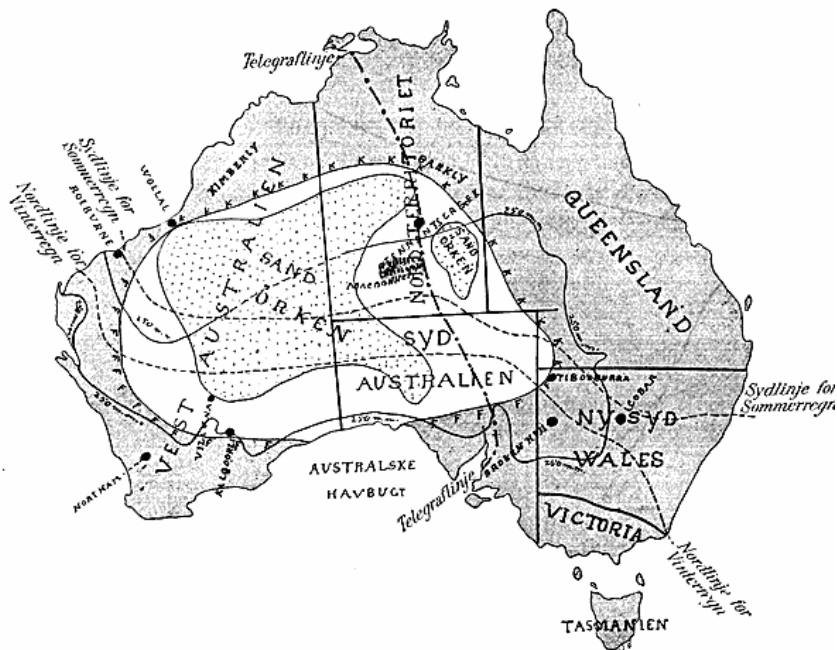
Er der »Ørken« i Australien? — Mange siger »Nej«. Ligesom ved andre omstridte Spørgsmaal, afhænger det ogsaa i dette Tilfælde af, hvad der forstaas ved »Ørken«, og Geografer definerer Begrebet som »en Region med et aarligt Regnfald af omtrent 250 mm eller mindre, hvor Agerdyrkning er umulig, og hvor en meget sparsom Befolkning kun kan finde Beskæftigelse ved Kvæg- og Faareavl«.

Da Australien er beliggende baade i den tropiske og den tempererede Zone, og Regnen saaledes i Hovedsagen falder henholdsvis om Sommeren og om Vinteren, spiller Fordampningsforholdene en stor Rolle og influerer Plantevæksten meget, hvadenten man taler om Kulturplanter eller Græs. I det tørre Indre, med mindre end 200 mm Regn er Fordampningen beregnet til at være 2743 mm om Aaret.

En anden Faktor er den Lunefuldhed, hvormed Regnen falder i visse Egne i Modsætning til andre Egne med samme Nedbør, hvor Regnen er til at stole paa i de forskellige Maaneder.

Disse Faktorer maa der tages Hensyn til, naar man drøfter Mulighederne for Udnyttelse af Land.

Betragter man nu Forholdene i de forskellige Stater, ser man straks, at Syd Australien med sin mere tørre Beliggenhed aldrig kan blive jævnbyrdig med Ny Syd Wales med Hensyn til Landbrug.



Nord Territoriet med sine værdifulde Græsgange maa, paa Grund af sin Beliggenhed, vente paa Udviklingsmuligheder, til de øvrige Stater er saa tæt befolkede, at Trangen til nyt Land gør sig gældende. Den udmærkede Plads, Queensland indtager, er bemærkelsesværdig, og lover en større Udvikling end nogen af de andre Stater, og med Hensyn til Totalangivelserne ser vi, at omtrent en Tredjedel af Australien er »Ørken«, dersom vi anvender Geografers Definition af Ordet (se Kortet).